

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
Кафедра Комп'ютеризовані дизайн і моделювання процесів і машин

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Інтелектуальна власність»

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
спеціальність	122 Комп'ютерні науки
назва освітньої програми	Комп'ютерні науки в техніці, бізнесі та медицині
статус	вільний вибір

Краматорськ
ДДМА
2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність» для підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, спеціальність 122 Комп'ютерні науки, освітня програма «Комп'ютерні науки в техніці, бізнесі та медицині».

Розробник:

_____ О.С.Ковалевська, доц. каф. КДіМППМ

Погоджено з групою забезпечення освітньої програми:

Керівник групи забезпечення:

_____ П.І.Сагайда, докт. техн. наук, доцент

Розглянуто і затверджено на засіданні кафедри комп'ютерних інформаційних технологій, протокол № 18 від 09.06.2020 р.

Завідувач кафедри:

_____ О.Ф. Тарасов, д-р техн. наук, професор

Розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради факультету автоматизації машинобудування та інформаційних технологій протокол № 8 від 22.06.2020 р.

Голова Вченої ради факультету:

_____ С.В. Подлесний, канд. техн. наук, доцент

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Актуальність вивчення дисципліни у зв'язку із завданнями професійної діяльності та навчання.

Дана дисципліна є теоретичною основою сукупності знань, що формують підготовку майбутніх спеціалістів, які будуть спеціалізуватися в сфері менеджменту організацій та адміністрування.

На понятійному рівні знати зміст та особливості основ таких галузей як право інтелектуальної власності, ознаки інтелектуальної власності, основи інтелектуальної власності та загальна теорія цивільного права. застосовувати набуті знання з курсу «Інтелектуальна власність» у дослідженні наукових державно-правових проблем, робити із цих досліджень науково обґрунтовані закономірні висновки і узагальнення, вміло використовувати їх у власній професійній діяльності; для надійного та ефективного правового забезпечення інтелектуальної діяльності; вміти створити відповідний правовий механізм, здатний належним чином забезпечити правову охорону цієї діяльності.

1.2. Мета курсу полягають у забезпеченні інтелектуального і соціального розвитку особистості шляхом навчання основам правових та економічних аспектів інтелектуальної власності.

Завдання під час вивчення цієї дисципліни отримати знання які дозволяють забезпечити належну правову охорону винаходів і дадуть можливість створювати умови для торгово-економічного та інформаційного співробітництва із світовим співтовариством, виходити на світовий ринок інтелектуальної власності, сприяти розвитку інноваційного процесу.

1.3. У результаті вивчення навчальної дисципліни "Інтелектуальна власність" студенти повинні **знати**:

- основні поняття системи правової охорони інтелектуальної власності;
- складові системи інтелектуальної власності в Україні;
- інтелектуальну власність в нормах загального законодавства України;
- об'єкти права інтелектуальної власності;
- суб'єкти права інтелектуальної власності;
- алгоритм правової охорони об'єктів патентного права (винаходів, корисних моделей, промислових зразків);
- алгоритм правової охорони засобів індивідуалізації сучасників цивільного обороту (знаків для товарів і послуг, зазначень походження товарів);
- алгоритм правової охорони нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності (топографій інтегральних мікросхем та сортів рослин);
- алгоритм правової охорони об'єктів промислової власності (винаходів, знаків для товарів і послуг) в іноземних державах;
- алгоритм правової охорони об'єктів авторського права (творів літератури, науки та мистецтва);

1.4. **вміти**:

- визначати складові міжнародної системи охорони інтелектуаль-

ної власності;

- використовувати порядок одержання патенту, припинення його дії та визнання недійсним;
- використовувати права та обов'язки власників охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності;
- оцінювати вартість предмета ліцензійного договору про передачу прав на використання об'єктів права інтелектуальної власності;
- пройти процедуру захисту прав інтелектуальної власності у разі їх порушення;
- випадки порушення прав власників чинних охоронних документів та заявників на об'єкти промислової власності.

1.5. Мова викладання: українська

1.6. Обсяг навчальної дисципліни та його розподіл за видами навчальних занять:

- загальний обсяг становить 30 годин / 2,0 кредиті, в т.ч.:
- денна форма навчання: лекції – 18 годин, практичні (семінарські) – 18 годин, самостійна робота студентів – 54 години;
- заочна форма навчання: лекції – 4 години, самостійна робота студентів – 86 годин.

II ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен продемонструвати достатній рівень сформованості наступних програмних результатів навчання.

В узагальненому вигляді їх можна навести наступним чином:

у когнітивній сфері:

- знання та розуміння предметної галузі, професії; основних концепцій, базових категорій, юридичних понять;
- здатність до безперервного та активного навчання, самоосвіти, постійного підвищення кваліфікації;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність спілкуватися першою (рідною) мовою, вміння правильно, логічно, ясно будувати своє усне й писемне мовлення;
- здатність до міжособистісного спілкування; уміння працювати в команді, мотивувати людей та досягати спільної мети; розуміння та повага до різноманітності та мультикультурності;
- здатність діяти з урахуванням соціальної відповідальності та громадянських зобов'язань, з повагою ставитися до права.

в афективній сфері:

- здатність брати участь у розробці нормативно-правових актів;
- уміння діяти на основі розвинутої правосвідомості, правового мислення і правової культури;
- здатність забезпечувати дотримання законодавства суб'єктами права;
- здатність здійснювати професійну діяльність у повній відповідності до за-

кону;

у психомоторній сфері:

- вміння реалізовувати норми матеріального і процесуального права в професійній діяльності, правильно застосовувати нормативно-правові акти;
- вміння юридично правильно кваліфікувати факти і обставини;
- здатність забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості, суспільства, держави в межах виконання своїх посадових обов'язків;
- розуміння необхідності поваги до честі та гідності особистості, захисту прав і свобод людини і громадянина;
- здатність запобігати, розкривати та розслідувати правопорушення, зокрема виявляти та сприяти попередженню корупційної поведінки;
- вміння виявляти та усувати причини й умови, що сприяють вчиненню правопорушень;
- володіння юридичною термінологією та юридичною технікою, здатність правильно відтворювати результати професійної діяльності в юридичній та іншій документації;
- здатність проводити юридичну експертизу нормативно-правових актів;
- здатність тлумачити нормативно-правові акти, надавати кваліфіковані юридичні висновки і консультації;

III ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

- 3.1. Розподіл обсягу дисципліни за видами навчальних занять та темами

РОЗДІЛ 1 СИСТЕМА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Тема 1 Вступ Поняття інтелектуальної власності Основні поняття і визначення

Тема 2 Еволюція інтелектуальної власності

Еволюція промислової власності. "Відкрита грамота" в Англії як перший охоронний документ на об'єкти промислової власності. Справа суконщиків із

Тема 3 Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку суспільства

Соціально-економічні стратегії в країнах, що розвиваються. Зв'язок між розвитком цивілізації і заохоченням творчої активності громадян.

Тема 4 Об'єкти і суб'єкти права інтелектуальної власності

Об'єкти і суб'єкти авторського права і суміжних прав. Об'єкти охорони авторського права. Об'єкти інтелектуальної власності, що не охороняються авторським правом. Об'єкти охорони суміжним правом.

Тема 5 Система охорони інтелектуальної власності в Україні

Державний департамент інтелектуальної власності, його задачі та функції. Поняття інститутів права інтелектуальної власності. Інститут автор-

ського права і суміжних прав. Інститут патентного права. Інститут прав на засоби індивідуалізації учасників товарного обігу, товарів та послуг. Інститут прав на нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності.

Тема 6 Міжнародна система охорони інтелектуальної власності

Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ). Головна мета ВОІВ. Структура ВОІВ. Членство в ВОІВ. Союзи та договори, адміністративні функції яких виконує ВОІВ.

Участь України в роботі ВОІВ. Значення міжнародного співробітництва в сфері інтелектуальної власності для України.

РОЗДІЛ 2

НАБУТТЯ ПРАВ НА ОБ'ЄКТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Тема 1 Правова охорона об'єктів патентного права

Охорона прав на винаходи, корисні моделі та промислові зразки. Правова основа і процедура охорони. Терміни дії охоронних документів Умови надання охорони на винаходи. Новизна, (поняття рівня техніки, пріоритет, правила його визначення, пільга по новизні), винахідницький рівень, промислова придатність.

Тема 2 Правова охорона засобів індивідуалізації учасників товарного обігу, товарів та послуг

Правова охорона знаків для товарів і послуг. Правова основа охорони. Вид охоронного документу. Термін дії охоронних документів. Порядок одержання свідоцтва, припинення його та визнання недійсним.

Тема 3 Правова охорона нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності

Охорона прав на сорти рослин. Охоронний документ? Термін дії охоронного документу. Право на отримання. Умови і порядок набуття прав на сорти рослин. Припинення чинності майнового права на сорт та визнання його недійсним.

Тема 4 Правова охорона об'єктів авторського права і суміжних прав

Правова охорона об'єктів авторського права. Мета охорони. Форма охорони.

Тема 5 Міжнародна охорона промислової власності

Порядок патентування об'єктів промислової власності в іноземних державах.

РОЗДІЛ 3

ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Тема 1 Права і обов'язки власників охоронних документів на об'єкт промислової власності

Зміст виключного права власника охоронного документу на об'єкт промислової власності.

Тема 2 Ліцензія, як правова форма реалізації виключного права на об'єкт інтелектуальної власності

Виникнення, розвиток та значення міжнародної торгівлі ліцензіями. Ліцензійна форма торгівлі, її особливості. Цілі ліцензійної торгівлі. Поняття

"ліцензіар", "ліцегоіат" і ціни ліцензії.

Тема 3 Укладання ліцензійних договорів

Протокол про наміри та укладання договору про конфіденційність.
[9 осн. с.315-342]

Тема 4 Передача (відступлення) авторського права

Перехід авторського права у спадщину. Перехід творів до суспільного надбання. Передача права на використання творів, авторські договори, їх види.

РОЗДІЛ 4 ЕКОНОМІКА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Тема 1 Інтелектуальна власність як товар

Властивості ринкового товару. Поняття корисності, рідкісності та універсальності товару.

Тема 2 Обставини, в яких необхідна оцінка вартості права на об'єкти інтелектуальної власності. Цілі, база оцінки та види платєжів.

Особливості оцінки прав на об'єкти промислової власності (винаходи, корисні моделі, промислові зразки, знаки для товарів і послуг), об'єкти авторського права та суміжних прав, результати НДЦКР та технічну документацію, ноу-хау.

РОЗДІЛ 5 ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Тема 1 Система захисту прав інтелектуальної власності та її призначення

Значення захисту прав інтелектуальної власності.

Тема 2 Адміністративний порядок захисту прав

Правова основа для оспорювання прав інтелектуальної власності в адміністративному порядку.

Тема 3 Судовий порядок захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності

Захист прав інтелектуальної власності в рамках угоди TRIPS.

Тема 4 Захист прав на об'єкти інтелектуальної власності відповідно до вимог визнаних у міжнародній практиці норм та правил

Адміністративна процедура, цивільно-правові способи захисту прав, а також кримінальні процедури та штрафи, що можуть бути використані до порушників прав.

3.1. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1 Система інтелектуальної власності (ІВ)	6	2	2			2		0,5					1
2 Місце і роль ІВ в економічному й соціальному розвитку суспільства	6	2	2			2							2
3 Система управління ІВ	6	2	2			2		0,5					3
4 Правова охорона об'єктів ІВ	5	2	2			1							3
5 Правова охорона нетрадиційних об'єктів ІВ	5	2	2			1		0,5					2
6 Правова охорона об'єктів авторського права і суміжних прав	4	2				2		0,5					3
7 Передача прав на об'єкти ІВ	6	2	2			2		0,5					3
8 Захист прав ІВ	5	2	2			1		0,5					3
9 Економіка ІВ	4	1	2			1		0,5					3
10 Управління правами ІВ	4	1	2			2		0,5					3
Усього годин	52	18	18	0	0	16	30	4	0	0	0	0	26

3.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені робочим планом.

3.3. Теми практичних занять

На заочному відділенні не передбачено навчальним планом

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Скласти формулу винаходу згідно з описом винаходу	4
2	Вирішення задач, що до не добросовісної конкуренції	4
3	Оцінка об'єкту інтелектуальної власності	4
4	Складання ноу-хау	6
	Разом	18

3.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені робочим планом.

3.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми
1	Загальна характеристика інтелектуальної власності і її правового регулювання
2	Основні поняття авторського права
3	Захист авторського права і суміжних прав
4	Автори об'єктів науково-технічної творчості і їхній права
5	Патентовласники, їх права та обов'язки
6	Захист прав авторів об'єктів науково-технічної творчості
7	Захист прав власників патенту
8	Захист від несумлінної конкуренції
9	Економіка інтелектуальної власності
10	Захист прав інтелектуальної власності
11	Міжнародне співробітництво в сфері інтелектуальної власності

3.6. Індивідуальні завдання

1. Визначити індекс МПК винаобретения «СПОСІБ ВИГОТОВЛЕННЯ ПОРОЖНИСТИХ ДЕТАЛЕЙ» і скласти формулу винаобретения по его описанию
2. Визначити індекс МПК винаобретения «ПЛАНЕТАРНИЙ ПРИВІД ОБЕРТАЛЬНОГО РУХУ ВАЛЬЦЮВАЛЬНОЇ (ОБКАТНОЇ) МАШИНИ» і скласти формулу винаобретения по его описанию
3. Визначити індекс МПК винаобретения «ПРЕС ГІДРАВЛІЧНИЙ З ВИКОРИСТАННЯМ ГРАВІТАЦІЙНОЇ СИЛИ ЯК РОБОЧОГО НАВАНТАЖЕННЯ» і скласти формулу винаобретения по его описанию
4. Визначити індекс МПК винаобретения «ГІДРОМОНІТОРНА УСТАНОВКА» і скласти формулу винаобретения по его описанию
5. Визначити індекс МПК винаобретения «ЗМІШУВАЧ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ДІЇ ДЛЯ ПРИГОТУВАННЯ ХОЛОДНОТВЕРДЮЧИХ СУМІШЕЙ» і скласти формулу винаобретения по его описанию
6. Визначити індекс МПК винаобретения «КОРПУС ЗОЛОТНИКОВОГО ПАРОРОЗПОДІЛЬНИКА» і скласти формулу винаобретения по его описанию
7. Визначити індекс МПК винаобретения «ПРИСТРІЙ ЗАХВАТНИЙ» і скласти формулу винаобретения по его описанию
8. Визначити індекс МПК винаобретения «ЦАНГОВИЙ ПАТРОН» і скласти формулу винаобретения по его описанию
9. Визначити індекс МПК винаобретения «КОВАЛЬСЬКИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ КУВАННЯ ПОКОВОК ТИПУ ПЛАСТИН» і скласти формулу винаобретения по его описанию
10. Визначити індекс МПК винаобретения «СПОСІБ НЕРУХОМОГО З'ЄДНАННЯ ДВОХ ДЕТАЛЕЙ» і скласти формулу винаобретения по его описанию

3.7. Методи навчання

Учбовий процес забезпечується наступним методичним матеріалом:

- ◆ Конспекти лекцій;
- ◆ Методичні вказівки для самостійної роботи і індивідуальних завдань;

При вивченні дисципліни застосовується кредитно-модульна система оцінки рівня підготовки студентів за стобальною шкалою. Якщо студент протягом триместру по результатам вивчення дисципліни виконує усі контрольні точки і набирає 55 балів, то він автоматично без додаткових умов отримує залік.

IV КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

- 4.1. Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів денної форми навчання

4.2. Методи контролю

Передбачається використання модульно – рейтингової системи оцінювання знань. Основною формою контролю знань студентів в кредитно модульній системі є складання студентами всіх запланованих модулів. Формою контролю є накопичувальна система. Складання модуля передбачає виконання студентом комплексу заходів, запланованих кафедрою і передбачених семестровим графіком навчального процесу та контролю знань студентів, затверджених деканом факультету.

Контроль знань студентів передбачає проведення вхідного, поточного і підсумкового контролю.

Вхідний контроль знань проводиться на першому тижні сьомого триместру, в якому вивчається навчальна дисципліна, і включає контроль залишкових знань з окремих навчальних дисциплін, які передують вивченню дисципліни «Теоретичні основи формоутворення» і є базовими для її засвоєння.

Поточний контроль знань студентів включає наступні види:

- вибірковий усний опит перед початком кожної лабораторної роботи по темі заняття із виставленням оцінок (балів);
- захист кожної лабораторної роботи з виставленням оцінок (балів);
- захист індивідуальних завдань з самостійної роботи;
- програмований на ПЕОМ або безмашинний за допомогою карток контроль перед початком виконання лабораторних робіт;
- програмований на ПЕОМ або безмашинний за допомогою карток контроль з окремих тем або змістовних модулів дисципліни;
- письмові контрольні роботи з окремих модулів дисципліни.

Підсумковий контроль знань включає наступні види:

- модульний контроль за результатами захисту лабораторних робіт, програмованого контролю знань і контрольних робіт;
- екзамен (письмовий) після завершення вивчення дисципліни наприкінці 7-го триместру;
- визначення рейтингу за підсумками роботи студента в триместрі і рейтингу з навчальної дисципліни.

Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів денної форми навчання

										Сума
Змістовий модуль 1										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100

Підсумкова оцінка за кожний модуль виставляється за 100-бальною шкалою. При умові, що студент успішно здає всі контрольні точки, набравши з кожної з них не менше мінімальної кількості балів, необхідної для зараху-

вання відповідної контрольної точки, виконує та успішно захищає лабораторні роботи, самостійно виконує і успішно захищає реферат з обраної теми, та має за результатами роботи в триместрі підсумковий рейтинг не менше 55 балів, то за бажанням студента в залежності від суми набраних балів йому виставляється підсумкова екзаменаційна оцінка за національною шкалою і шкалою ECTS. Переведення набраних студентом балів за 100-бальною шкалою в оцінки за національною (5-бальною) шкалою та шкалою ECTS здійснюється в відповідності до таблиці:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

V ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Характеристика змісту засобів оцінювання
1.	Контроль поточної роботи на практичних заняттях	<ul style="list-style-type: none"> фронтальне опитування за термінологічним матеріалом та положеннями нормативно-правової бази регулювання ЗЕД; оцінювання аргументованості звіту про розбір ситуаційних завдань; оцінювання активності участі у дискусіях
2.	Індивідуальні завдання	<ul style="list-style-type: none"> письмовий звіт про виконання індивідуального завдання; оцінювання самостійності та якості виконання завдання в ході звіту-захисту та співбесіди
3.	Модульні контрольні роботи	<ul style="list-style-type: none"> стандартизовані тести; аналітично-розрахункові завдання; ситуаційні завдання
	Підсумковий контроль	<ul style="list-style-type: none"> стандартизовані тести; аналітично-розрахункові завдання;

VI РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

6.1. Методичне забезпечення

1. Робоча програма дисципліни;
2. Пакет ККР (внутр. використання);
3. Питання і завдання для контрольних робіт з дисципліни;
4. Питання і завдання для модульних контролів з дисципліни;
5. Методичні вказівки до лабораторних занять. План лабораторних занять;
6. Методичні вказівки до виконання курсових проектів (робіт);
7. Методичні вказівки до семінарських або практичних занять. План семінарських або практичних занять;
8. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи;
9. Метод. забезпечення теоретичної частини курсу;
10. Тести;
11. Екзаменаційні питання і завдання (+ приклад екзаменаційного білету);
12. Критерії оцінювання + ПРИМЕР ЕКЗАМ. БІЛЕТА (одного типового білета, без №);

Для поліпшення сприйняття студентами матеріалу передбачається використання наступних наочних матеріалів:

- патент;
- деклараційний патент;
- опис винаходу;
- заява;
- креслення;
- реферат;
- договір на віддання прав винахідником;
- ліцензійна угода;
- класифікатори МІЖ;
- задачі;
- плакати.

При вивченні дисципліни застосовується рейтингова оцінка рівня підготовки студентів за стобальною шкалою. Якщо студент протягом вивчення дисципліни виконує усі контрольні точки та набирає 55 балів, то він автоматично, без додаткових умов, отримує залік.

6.2. Основна література

- 1 Конституція України.
- 2 Закон України "О собственности73аконодательство Украины об интеллектуальной собственности (с измен. и доп. по состоянию на 15.05.2002года).-Х.: ООО «Одиссей», 2002. - 592 с.
- 3 Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» зі змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 1 червня 2000 р. №1771-ІП.// Голос України. - № 121. - 2000. - 11 липня.
- 4 Закон України «Об охране прав на знаки для товаров и услуг»/Законодательство Украины об интеллектуальной собственности (с измен. и доп. по состоянию на 15.05.2002 года).-Х.: ООО «Одиссей», 2002. - С.130=144.
- 5 Закон України «О внесении изменений в Закон Украины «Об авторском праве и смежных правах»/Законодательство Украины об интеллектуальной собственности (с измен. и доп. по состоянию на 15.05.2002года).-Х.: ООО «Одиссей», 2002. - С. 20-66.
- 6 **Андрощук Г.А.**, Работягова Л.И. Патентное право: правовая охрана изобретений. - К.: МАУП, 1999. - 211с.
- 7 Договор о патентной кооперации: правила подачи и рассмотрения международной заявки. - М.: ВНИИПИ, 1990. - 233 с.
- 8 **Крайнев П.П.**, Работягова Л.И., Дятлик П. Патентування винаходів в Україні/ за ред. П.П. Крайнева: Монографія. - К.. Видавничий Дім "Ін Юре", 2000. - 340 с.
- 9 Охрана промышленной собственности в Украине: Монография/ Под ред. А.Д. Святоцкого, В.Л. Петрова. - К.: Издательский Дом «Ін Юре», 1999. - 428 с.
- 10 **Кузнецов Ю.Н.** Основы патентования и авторского права. - К.: ООО«ЗМОК» - фирма «ГНОЗИС», 1998. - 183 с.
- 11 Международная патентная классификация (шестая) редакция:Введение в МІЖ. Перечень основных групп. - ВНИИПИ, 1995. - 269 с.
- 12 **Цибульов П.М.** Основы інтелектуальної власності. - К.: ЗАТ "Інститут інтелектуальної власності і права", 2002. -104 с.
- 13 Інтелектуальна власність: словник-довідник / За заг. ред. О. Д.Святоцького. - У 2-х т.: Том 1. Акторське право і суміжні права / За ред. О.Д.Святоцького, В.С. Дроб'язка - К.: Видавничий дім „Ін Юре", 2000. - 356 с. Том
- 14 Промислова власність / За ред. О.Д.Святоцького, В. Л. Петрова - К.: Видавничий дім „Ін Юре", 2000. - 272. с.
- 15 **Жаров В. О.** Захист прав інтелектуальної власності в Україні: Навч. посібник. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К.: ЗАТ "Інститут інтелектуальної власності", 2002.-188с.
- 16 **Цибулев П.Н.**, Денисюк В.А. Оценка интеллектуальной собственности- К.: УкрИНТЗИ - 2002. - 216 с.

6.3. Допоміжна

1 Правила складання та подання заявки на видачу патенту України на винахід (корисну модель): 36. нормативних актів з питань промислової власності. - К.: Вища школа, 1998. - С. 134-169.

2 Правила составления, подачи и рассмотрения заявки на выдачу патента на изобретение // Интеллектуальная собственность. - 2000. - № 2. - С. 54-109.

3 Порядок розгляду заявки на винахід (корисну модель); 36. законодавчих та нормативних актів. - Ч. 1. Винаходи, корисні моделі. - К.: За друга, 1998. -С. 57-86.

4 **Шведова В.В.** «Технический результат»: что это такое //Интеллектуальная собственность. - 1993.-№ 11-12. - С. 18-20.

6.4. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.
2. Сайт ДП «Український інститут промислової власності» <http://www.uipv.org/>.
3. Цифрова патентна бібліотека <http://library.uipv.org/>.
4. Сайт Всесвітньої організації інтелектуальної власності <http://www.wipo.int/portal/ru/>.
5. Сайт науково-дослідного інституту інтелектуальної власності - <http://ndiiv.org.ua/ua/golovna/>.